

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2011. év november hó 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

V É G Z É S T:

Az orgazdaság büntette és más bűncselekmény miatt IV.r. **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Fejér Megyei Bíróság 10.B.43/2010/6. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A IV.r. vádlottat a Fejér Megyei Bíróság a 2010. szeptember 3. napján kelt 10.B.43/2010/6. számú ítéletével 1 rb. folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntette (Btk. 12.§ (2) bekezdés, 326.§ (1), (3) bekezdés a) pont), valamint 7 rb. szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének vétsége (Btk. 329/A.§ (1) bekezdés) miatt halmazati büntetésül 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 400 Ft-ban állapította meg, a kiszabott pénzbüntetés végösszege tehát 120.000 Ft volt, melyből a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításával 32.000 Ft-ot a bíróság beszámítani rendelt.

Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, valamint az egyéb járulékos kérdésekről is.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és a védője jelentettek be fellebbezést az orgazdaság tekintetében felmentés miatt, egyebekben pedig enyhítésért.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.794/2010/1. számú átiratában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatását indítványozta.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint az I.r. vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben IV.r. vádlottként szereplő IV.r. vádlott tekintetében a Fejér Megyei Bíróság 2008. szeptember 10.-i tárgyaláson különítette el IV.r. vádlott ügyét. Az elkülönítést követően 2010. szeptember 3. napján tárgyalási

határnapot tartott, amelyre azonban csak a vádlottat és a védőjét idézte meg, és ezen a tárgyalási napon érdemi határozatot is hozott.

Az elsőfokú bíróság a tanú1, valamint tanú2 tanúkat erre a tárgyalásra nem idézte meg, a tanúk az eljárás korábbi szakaszában tett vallomását a jegyzőkönyvvezetővel történő felolvasás útján tette a tárgyalás anyagává.

Ezen túlmenően a tanács elnöke ugyancsak felolvasással tette bizonyítás anyagává a szakértői véleményeket, valamint a felek egybehangzó indítványának megfelelően egyéb okiratokat is, így például feljegyzéseket és a házkutatási jegyzőkönyvet.

A Fellebbviteli Főügyészség kifogásolta az elsőfokú eljárással kapcsolatosan elsődlegesen azt, hogy a 2010. szeptember 3. napján megtartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvből nem derül ki, hogy a vádlott a vallomástételt megtagadta-e, vagy sem. A jegyzőkönyv mindössze azt rögzítette a törvényes figyelmeztetések elhangzását követően, hogy a korábbi vallomásait fenntartotta.

Kifogásolta az ügyészség, hogy ezt követően felolvasással került ismertetésre a vádlott tárgyalási jegyzőkönyvekben rögzített vallomása, illetve a vádlott nyomozati vallomása is. Az ügyészi álláspont szerint azonban ezzel az eljárással az elsőfokú bíróság megsértette a Be. 291.§ (1), (4) és (5) bekezdésében írt eljárási szabályokat. E törvényhelyek szerint ugyanis a vádlottnak a nyomozás során tett vallomása csak abban az esetben olvasható fel, ha a tárgyaláson nem kíván vallomást tenni. Erre vonatkozóan azonban egyáltalán nincs rögzítve vádlotti nyilatkozat a tárgyalási jegyzőkönyvben, ezért az ügyészi álláspont szerint a vallomások felolvasásának törvényi előfeltételei nem állapíthatók meg.

További kifogásként jelölte meg a Fellebbviteli Főügyészség azt is, hogy a vádlottnak az eljárás korábbi szakaszában vádlottként tett vallomásrészeit csak akkor lehetett volna a törvény rendelkezései szerint ismertetni, ha a vádlott vallomása a korábbi vallomásaitól eltér, vagy ha az ismertetendő részeket illetően a vádlotthoz kérdést intéztek, azonban ilyenre a tárgyaláson nem került sor. Az ügyészség álláspontja szerint ezen túlmenően a bíróság megsértette a tanúk korábbi vallomásának felolvasására és ismertetésére irányuló eljárási szabályokat is. A tárgyalásra meg nem idézett tanú1 és tanú2 tanúknak az elkülönítést megelőzően készült tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített vallomásait a tanács elnökének felhívására ebben az esetben is a jegyzőkönyvvezető olvasta fel. Ez az eljárás azonban a Be. 296.§ (1) bekezdésében foglaltakkal teljességgel ellentétes, mivel az a bekezdés tételesen sorolja fel azokat az esetköröket, amikor a tanács elnöke hivatalból felolvashatja, vagy felolvastathatja a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában tett vallomásait. Ezen esetkörök közül pedig egyik sem állt fenn a jelen eljárásban.

Az ügyészség álláspontja szerint az eljárási szabályok megsértésével tárgyalás anyagává tett vallomások következménye a Be. 78.§ (4) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazása, mely szerint a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával megszerzett bizonyítási eszköztől származó tény nem értékelhető bizonyítékként.

A másodfokú eljárásban ezeket az eljárási szabályokat a terhelt és a tanúk ismételt meghallgatásával lehetne csak kiküszöbölni, ez azonban meghaladja a másodfokú bíróság kompetenciáját. E nélkül azonban az ítélet megalapozatlansága nem küszöbölhető ki. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a Be. 375.§ (1) bekezdés és a Be. 376.§ (1) bekezdésére utalva az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

A nyilvános ülésen a vádlott védője a fellebbezését csak az orgazdaság bűncselekménye alóli felmentésre vonatkozóan tartotta fenn. A védői álláspont szerint a vádlott tévedésben volt a cselekmény elkövetésekor, mivel úgy tudta, hogy a telefonkészülékek üzleti vitából származnak. A vétel körülményei ugyanis nem hagyhatók figyelmen kívül. A védő hangsúlyozta, hogy jelen ügyben nyílt árusítású üzletről van szó, ahol egyáltalán nem életszerűtlen az az érvelés, hogy az eladó fél üzleti tartozás fejében jutott a telefonkészülékekhez.

Kiemelte még, hogy a vádlott tévedését erősíti az, hogy a telefonkészülékek bontatlan dobozú csomagolásban voltak, amelyből nyilvánvalóan következett, hogy üzletből származtak és nem valakitől tulajdonította el azokat annak eladója.

A védelem álláspontja szerint ezek a körülmények egyáltalán nem utaltak arra, hogy lopásból származtak a telefonkészülékek, különösen arra is figyelemmel, hogy még egy hamis adásvételi szerződés bemutatására is sor került.

A védő hangsúlyozta, hogy a rendőri intézkedés alkalmával az üzletben található valamennyi telefonkészülék vizsgálatára sor került és közöttük egyetlenegy törvénytellenesen oda került készülék nem volt közöttük.

Összességében a védelem álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítéleti bizonyossággal nem mondható ki, hogy a vádlottnak tudomása volt arról, hogy a telefonkészülékek lopásból származnak, ezért tévedés címén a védencének felmentését indítványozta.

A IV.r. vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott védőjéhez és azt hangsúlyozta, hogy ha tudta volna, akkor nem szerződéssel adja tovább a készülékeket.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlotti és védői, részben felmentésre, részben enyhítésre irányuló fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző eljárással együtt a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján bírálta felül.

A felülbírálat során megállapította, hogy a Fellebbviteli Főügyészség a 2010. október 20. napján kelt - és még a Büntetőeljárás Törvény módosítását megelőzően készített - átiratában a Be. 375.§ (1) és 376.§ (2) bekezdése alapján indítványozta az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését azért, mert az elsőfokú bíróság törvénysértő módon olvasta fel a vádlottnak, a tanúknak, valamint a szakértőnek az eljárás korábbi szakaszában tett vallomását.

Ilyen körülmények között pedig ezeket a vallomásokat bizonyítékként értékelni nem lehet, vagyis az ítélet megalapozatlan, amely annak hatályon kívül helyezését eredményezi.

A felülbírálat során az ítélőtábla megállapította, hogy a Fejér Megyei Bíróságon I.r. vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a IV.r. vádlottra vonatkozóan az ügy elkülönítésére került sor a 2008. szeptember 10. napján megtartott tárgyaláson.

Az iratokból (a 20. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvből) megállapítható, hogy e tárgyaláson az elsőfokú bíróság meghallgatta a IV.r. vádlottat, valamint tanú1 és tanú2 tanúkat is úgy, hogy a vádlottnak észrevételezési és kérdezési jogot is biztosított a törvénynek megfelelően.

Ugyancsak a vádlott jelenlétében került sor az igazságügyi informatikus szakértő1 (40. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv), valamint az igazságügyi távbeszélő szakértő2 meghallgatására, akik tekintetében az elsőfokú bíróság ugyancsak biztosította a kérdezés, észrevételezési jogot a szakértők meghallgatását követően. Az elkülönítés után az elsőfokú bíróság az eljárást megismételte, és ennek keretében a 2010. szeptember 3. napján megtartott tárgyaláson a vádlottnak és a tanuknak az eljárás korábbi szakaszában tett tárgyalási, valamint a nyomozati vallomásait, illetve a szakértői véleményeket felolvasta, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatta.

Az Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint azonban ezzel az eljárással nem sértette meg a hatályos büntetőeljárási szabályokat a Fejér Megyei Bíróság.

Megállapítható, hogy a Fellebbviteli Főügyészség átiratát követően 2011. július 13. napján lépett hatályba a Büntetőeljárási Törvény módosítása, amely a Be. 287.§ (1) és (4) bekezdését is érintette. A 2011. évi LXXXIX. törvény módosító rendelkezése szerint a tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető a tárgyalás.

Ugyanakkor megállapítható, hogy a 287.§ (3) bekezdése változatlanul maradt. E rendelkezés szerint a tárgyalást hat hónapon belül ismételés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás, egyébként a tárgyalást előről kell kezdeni. Az ezen módosító rendelkezéshez adott legfelsőbb bírósági jogértelmezés kihangsúlyozza, hogy a változatlanul maradt 287.§ (3) bekezdésének szóhasználatában az „ismételés”, valamint az „előről kezdés” egymás szinonimái, vagyis mindkettő egyaránt a folytonosság ellentéte. Az adott jogértelmezés szerint a változatlanul maradt (3) bekezdés ténylegesen azt jelenti, hogy a tárgyalást előről kell kezdeni, (vagyis nem lehet ismételés nélkül folytatni) hat hónapon túl, függetlenül attól, hogy a tanács összetétele megváltozott-e, vagy nem.

Ugyancsak előről kell kezdeni a tárgyalást akkor, ha hat hónapon belül a tanács összetételében változás következett be. A Legfelsőbb Bíróság jogértelmezése szerint a 287.§ (4) bekezdése általános érvénnyel - vagyis mindkét megismétlési, illetve előről kezdési követelményre vetítve - könnyítést vezetett be és a jövőben lehetővé teszi, hogy a megismételés (előről kezdés) egyszerűsített formában, a tárgyalás anyagának ismertetésével is megtörténhessen. Ez a könnyítés megállapíthatóan korábban csupán az időtűllépés nélküli tanácsváltozás esetére volt alkalmazható.

Mindezt értelmezve megállapítható, hogy a 2011. július 1. napjától hatályos Büntetőeljárás Törvény alapján a 287.§ (4) bekezdése általános érvényű háttérrendelkezéssé lépett elő, ami az időtúllépés és időtúllépés nélküli tanácsváltás esetére nézve egyaránt biztosítja a tárgyalásnak az iratok ismertetésével történő megismétlését. Ez egyben azt is jelenti, hogy nincs olyan ok a Be.-ben, ami miatt a tárgyalást úgy kellene előről kezdeni (megismételni), hogy az a már lefolytatott bizonyítás újrafelvételével járjon. A módosított törvény alapján a tárgyalás anyagának ismertetése egyenértékű a megismételt bizonyítással.

Mindezeknek előre bocsátása után a Fővárosi Ítéltábla álláspontja e kérdéssel kapcsolatosan a következő.

A Fejér Megyei Bíróság nem sértett törvényt, amikor a tanúk vallomásának felolvasását alkalmazta anélkül, hogy a tanúkat a tárgyalásra megidézte volna, mivel a Be. 296.§ (1) bekezdés c) pontja alapján az eljárása törvényes.

Ugyancsak szabályszerűen járt el akkor, amikor a megismételt eljárásban a vádlott figyelmeztetését követően nyilatkoztatta őt a személyi körülményeire és a bűnösségére. Kétségtelen, hogy a Be. 291.§ (1) bekezdése alapján - ha a vádlott a tárgyaláson nem kíván vallomást tenni - továbbá a Be. 281.§ (5) bekezdése esetén illetve akkor, ha a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik a nyomozás során tett vallomását a tanács elnöke hivatalból ismerteti, illetve az ügyész, a vádlott, vagy a védő indítványára felolvashatja, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja.

Nem vitatható, hogy a 2010. szeptember 3. napján készült tárgyalási jegyzőkönyv formálisan nem rögzíti, hogy a vádlott nem kíván élni a vallomástétel jogával. Ugyanakkor az ítéltábla álláspontja szerint a vádlottnak az a kijelentése, hogy „a korábbi vallomásomat fenntartom” egyértelműen akként értékelhető, hogy a vádlott nem akar újabb vallomást tenni, ez a kijelentése tehát megalapozza a Be. 291.§ (1) bekezdése I. fordulatainak alkalmazhatóságát.

Összességében a Fővárosi Ítéltábla szemben a Fellebbviteli Főügyészség álláspontjával megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az időközben hatályba lépett törvénymódosításra figyelemmel nem sértette meg a büntetőeljárás szabályait, ezért a Be. 375.§ (1), illetve a Be. 376.§ (1) bekezdésének alkalmazása nem indokolt.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra vonatkozóan megállapította az ítéltábla, hogy az megalapozott, mentes a Be. 351.§ (1) bekezdésében felsorolt hibáktól, hiányosságoktól, és így irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Ezzel kapcsolatosan megjegyzi az ítéltábla, hogy a felmentést célzó fellebbezés valójában az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadja, amely ekként eredményre nem is vezethetett.

Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységével kapcsolatban megállapítható, hogy a vádlott az eljárás során az orgazdaság elkövetését mindvégig következetesen tagadta. Ezzel szemben a megvásárlás és a tovább eladás körülményeit pontosabban megvizsgálva helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra mérlegelés útján, hogy a vádlott védekezése a készülékek vételére és eladására vonatkozóan elfogadhatatlan.

Szemben a védői érveléssel az ítélet tábla megállapította, hogy az eljárás során több olyan körülmény merült fel, amely egyértelműen kizárja a vádlott tévedését a megvásárolt készülékek eredetét illetően. A tanú1 nyomozati vallomásában ugyanis (nyomozati iratok 122-123. oldal) úgy nyilatkozott, hogy az ismeretlen eladó utalást tett a készülékek kínálása során arra, hogy azokat ne árulja a boltban. Ugyancsak e tanú vallomásából állapítható meg, hogy a vádlott e figyelmeztetést követően nem is tette ki a készülékeket az üzletben, hanem azt egészen az eladásig a fiókjában tartotta, majd onnan elvitte.

Megállapítható az is, hogy a vádlott nem készített feljegyzést a készülékek vásárlásáról, amely megint csak arra utal, hogy a készülékek lopásból történő származásával tisztában volt. Kiemeli az ítélet tábla ezzel kapcsolatban azt is, hogy nem elhanyagolható körülményként kell értékelni azt a tényt, hogy egy hét múlva ugyanaz a személy, ugyanilyen figyelmeztetés mellett hozta eladásra az újabb mobiltelefonokat.

Hasonlóan a fentiekhez vádlott védekezése ellen hatott a tanú2 vallomása is, amely a nyomozati iratok 144-145. oldalán található. E vallomásból megállapítható ugyanis, hogy a vádlott interneten árulta a készülékeket annak ellenére, hogy az üzletközpontban két üzlettel is rendelkezett.

Ugyancsak erre utal az a tény, hogy az étterembe hívta a vádlott azokat a személyeket, akiknek a készüléket tovább értékesítette és ott készült az adásvételi szerződés is.

Mindezeket értékelve az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokoltan állapította meg a bűncselekmény elkövetését a vádlott terhére, amelyet egyébként az elkülönített ügyben meghozott jogerős ítéleti tényállás is alátámaszt. A mobiltelefonok értékesítésének kiskereskedelmi árban történő meghatározása is egyértelműen arra utal, hogy a vádlott nem lehetett tévedésben, ellenkezőleg, pontosan tisztában volt azzal, hogy a készülékek lopásból származtak.

Az elsőfokú ítélet tényállásának második pontjában írtak tekintetében megállapítható, hogy a vádlott e cselekmény elkövetését az eljárás során mindvégig elismerte, az elkövetés tényét alátámasztották az igazságügyi szakvélemények és a lefoglalásról készült jegyzőkönyvek is.

Mindezek alapján okszerűen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a IV.r. vádlott valamennyi vád tárgyává tett cselekményt elkövette, így helyes volt a bűnösségének megállapítása és ugyancsak törvényesek a cselekmények minősítései is.

Az orgazdaság folytatólagos elkövetésével kapcsolatosan az ítélőtábla utal a 4/2004.BJE határozatra, melynek II. pontja pontosan meghatározza, hogy mikor lehet folytatólagosan elkövetettnek minősíteni az orgazdaság cselekményét. Megállapítható, hogy jelen ügyben a 4/2004.BJE határozat II. pontjában felsorolt ismérvek maradéktalanul fellelhetők, ezért helyesen és törvényesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlott orgazdasági cselekményét folytatólagosan elkövetettnek.

A Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott javára és terhére értékelhető enyhítő és súlyosító körülményeket hiánytalanul és pontosan sorolta fel és azokat kellő súllyal és helyesen értékelte. E tekintetben az elsőfokú bíróság ítélete kiegészítésre nem szorul.

Ugyancsak megállapítható, hogy nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor az elkövetéskori Btk. alkalmazását találta indokoltnak a vádlottal szemben, figyelemmel arra, hogy az biztosít számára kedvezőbb elbírálást.

Az ítélőtábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a cselekmény súlyával arányban álló, és a büntetési célok elérésére is alkalmas büntetési nemet választott, és annak mértéke is megfelelő, tökéletesen igazodik a cselekmény tárgyi súlyához és a IV.r. vádlott alanyi bűnösségi fokához.

Mindezek alapján az ítélőtábla álláspontja szerint a kiszabott büntetés további enyhítésére törvényes alap nincs.

Megállapítható az is, hogy a járulékos kérdések tekintetében hozott elsőfokú bírósági döntések is törvényesek.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2011. év november hó 2. napján

Máziné Dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Halász Irén sk.
előadó bíró

. Magócsi István sk.
bíró

A Fejér Megyei Bíróság 10.B.43/2010/6. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 5Bf.337/2010/5. számú végzése folytán 2011. év november hó 2. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2011. év november hó 2. napján

Máziné Dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő